

کتاب

یادداشت دبیر

بیا بید قطورها را بخوانیم!

راهنمای کوتاه مطالعه آثار کت و کلفت!

محمدعلی یزدانیار

دبیر گروه کتاب

mohammadaliyazdanyar@gmail.com

اگر قرار باشد کتاب‌ها را از لحاظ حجم دسته‌بندی کنیم احتمالاً سه دسته کلی کم‌حجم، متوسط و حجیم حداقلی‌ترین دسته‌بندی ممکن خواهد بود. کم‌حجم‌ها که تکلیفشان مشخص است و در یک نشست خوانده می‌شوند. متوسط‌ها احتمالاً کتاب‌های بین ۲۰۰ تا ۶۰۰ صفحه را در بر می‌گیرند و بعد می‌رسیم به کتاب‌های حجیم. این دسته از حدود ۶۵۰ یا ۷۰۰ صفحه آغاز می‌شوند و می‌رسند به «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» که بالغ بر ۴۰۰۰ صفحه متن دارد، هر خط از خط قبلی سخت‌تر و پیچیده‌تر. در یادداشت دبیر این هفته قرار است در مورد فواید مطالعه کتاب‌های کت و کلفت با شما کمی صحبت کنم. و صد البته منظورم کتاب‌هایی است در ادبیات جدی. وگرنه هری پاتر هم برای خودش سه چهار هزار صفحه حجم دارد.

اول، مطالعه داستان‌های قطور به مخاطب احساس پیروزی می‌دهد. فکر کنید شما ۲۰۰۰ صفحه جنگ و صلح یا ۱۰۰۰ صفحه ابله خوانده‌اید. این کاری نیست که هر کسی بکند و به همین دلیل خواندن چنین آثاری شما را چند پله بالا خواهد برد.

دوم، انواع توصیفات دقیق، فضاسازی‌های با حوصله، شرح و بسط دقیق داستان و روایات در کتاب‌های حجیم دیده می‌شود. فکر کنید داستایوفسکی قرار بود کارامازوف را در ۲۰۰ صفحه بنویسد. در آن صورت چقدر احتمال داشت که ما با ابعاد مختلف شخصیت‌های داستان به شکلی عمیق و مستحکم آشنا شویم؟ یا اگر پروست قرار بود اثرش را به جای هفت جلد در یک جلد بنویسد به احتمال زیاد نه «لحظه پروستی» به ادبیات معرفی می‌شد، نه آن توصیفات بسیار جزئی و استخوان‌دار نوشته می‌شد و نه حتی این اثر تبدیل به یک راهنمای شناخت بورژوازی و اشراف اروپایی می‌شد.

سوم، با خواندن کتاب‌های قطور مطالعه دیگر کتاب‌ها بسیار راحت‌تر خواهد شد. هم اینکه وقتی ۱۵۰۰ صفحه مطالعه کرده باشید مطالعه ۳۰۰ صفحه که دیگر رقمی نیست، هم اینکه وقتی کتاب‌های حجیم و عمدتاً سخت‌خوان را تمام کنید مطالعه کتاب‌هایی که زبان ساده‌تری دارند بسیار راحت‌تر هم خواهد شد.

چهارم، همه اینها را هم که به کناری بگذارید، باز هم نمی‌توان از این گذشت که بخش قابل توجهی از مهم‌ترین آثار ادبیات داستانی را کتاب‌های قطور تشکیل می‌دهند. اگر قرار به ترسیدن از مطالعه چنین آثاری باشد باید قید مطالعه دن کیشوت، تمام آثار مهم تولستوی و داستایوفسکی، شاهکار پروست، کمدی الهی، دکامرون و بسیاری دیگر از آثار مهم تاریخ ادبیات را بزنید. پنجم، و صد البته یادتان باشد، کلاسیک خواندن راه و رسم دارد، ابتدا باید به یک کتابخوان حرفه‌ای و با ذائقه پخته تبدیل شده باشید، باید احساس کنید که واقعاً الان وقت مطالعه این کتاب‌هاست و بعد بروید سراغشان، در این صورت لذت کافی و وافی خواهید برد!

عکس: ایوانفصل نیسانی / ایران

و دغدغه‌مندان فرهنگی مسئول نیستند. عده‌ای هم هستند که دغدغه داشتن‌شان کاملاً مرتبط است با روی صندلی بودن یا نبودن. خلاصه هر چه که بود و هر چه که نبود گذشت و رفت، نمایشگاه رفت و ما هم تصمیم داریم با نگاهی کوتاه به برخی زوایای نمایشگاه کتاب، پرونده این بزرگترین رویداد فرهنگی ایران را ببندیم و برویم سراغ بقیه کارهایمان. مطلبی که در ادامه خواهید خواند، نگاهی است کوتاه به برخی از موارد مهم و حاشیه‌های نمایشگاه کتاب تهران.

نمایشگاه کتاب با همه پستی و بلندی‌هایش به پایان رسید و تمام شد و رفت. احتمالاً تا سال بعد این موقع هیچ بنی‌بشری دیگر حرف از اعتلای فرهنگ نوشتاری و در جبهه اول بودن کتاب و وضعیت کاغذ و چه و چه نخواهد زد. تا سال بعد این موقع دیگر کتاب خواندن مُد نیست و باعث بیشتر دیده شدن نمی‌شود و به همین دلیل لازم هم نیست در موردش حرفی زد یا عملی کرد. البته اینکه عرض کردم، بحث یک سال و دو سال نیست. سال‌ها و حتی ده‌هاست که مسئولان دغدغه فرهنگی ندارند

چند برش کوتاه از نمایشگاه کتاب

رفتی تا سال بعد، خدا پشت و پناهت!

کتابفروشان عضو خانه کتاب در این دوره در فروشگاه مجازی حضور داشتند و کتاب‌هایشان را به علاقه‌مندان عرضه کردند. بزرگترین فایده چنین کاری حذف نشدن آنان در دوره ۱۰ روزه نمایشگاه از چرخه بازار بود و آنها توانستند بخشی از ضرری را که به دلیل اقبال کمتر مردم در دوره برگزاری نمایشگاه به کتابفروشی‌ها رخ می‌دهد جبران کنند

عکس: ایوانفصل نیسانی / ایران

بهره بردن از این نعمت الهی را هم به‌دست آوردند! البته طراحی سایت برای حضور کتابفروش‌ها بهینه نشده بود که امید می‌رود برای دوره بعد بخش مخصوص کتابفروش‌ها طراحی شود تا علاوه بر جست‌وجوی عنوان، بتوان در کتابفروشی‌های سراسر کشور یک دور اساسی مجازی زد!

برش آخر؛ تحویل حضوری، آری یا نه؟

برای دوره‌ای که گذشت قطعاً نه! در شماره ۲۸ مطلبی در این مورد کار کردیم و طبق اطلاعات من تا روز آخر نمایشگاه تحویل حضوری امری محال و نزدیک به غیرممکن محسوب می‌شد. اگر قرار است چنین امکانی در دوره آتی نمایشگاه وجود داشته باشد، باید شیوه آن مشخص، روشن و در اختیار خریدار باشد. باید هنگام خرید گزینه‌ای به‌عنوان «تحویل حضوری در غرفه» برای ناشرانی که در نمایشگاه کتاب غرفه‌های خود دارند اضافه شود تا خریدار از همان اول به اطلاع ناشر رسانده باشد که قصد دارد با حضور در نمایشگاه، کتابش را تحویل بگیرد. همچنین باید فرصتی در حدود ۲۴ ساعت به ناشر داده شود تا کتاب را آماده و در غرفه حاضر کند و نهایتاً وضعیت کالا را در پنل خودش به «آماده تحویل» تغییر دهد تا پیام اطلاع‌رسانی در این مرحله به خریدار ارسال شود و بعد از آن او بتواند با حضور در نمایشگاه کتابش را به راحتی تحویل بگیرد. در خرید امسال فقط یک گزینه وجود داشت «ارسال توسط ناشر» و ناشر بود که باید خودش شیوه ارسال را از بین انواع مختلف که گویا یکی از آنها «تحویل حضوری» بود، انتخاب می‌کرد. این روش چون بدون تعامل ناشر و خریدار اتفاق می‌افتاد کلاً روشی بود فشل و غیرکاربردی، به‌عنوان آخرین برش از اتفاقات نمایشگاه تمنا دارم که یک فکر اساسی به حال این مورد بکنید که نه ناشر عذاب بکشد و نه خریدار وقتش تلف بشود.

عکس‌ها: تقی احمدی / ایران

و کتاب‌هایشان را به علاقه‌مندان عرضه کردند که بزرگترین فایده چنین کاری حذف نشدن آنان در دوره ۱۰ روزه نمایشگاه از چرخه بازار بود و آنها توانستند بخشی از ضرری را که به دلیل اقبال کمتر مردم در دوره برگزاری نمایشگاه به کتابفروشی‌ها رخ می‌دهد جبران کنند. فایده دوم این بود که موجودی این کتابفروشی‌ها فارغ از حضور یا عدم حضور ناشر، در دسترس خریداران قرار داشت و آنها می‌توانستند برای خرید هر عنوانی اقدام کنند. سومین فایده البته این است که کتابفروشی‌های سراسر کشور پر هستند از کتاب‌های با قیمت قدیم و مخاطبان در این ۱۰ روز امکان

من طی چند جست‌وجو نتوانستم به اعداد و ارقام رسمی در این مورد دست پیدا کنم، اما امیدوارم مسئولان متولی برگزاری خودشان بزودی چنین آمارهایی را در دسترس ما بگذارند که بتوانیم مقایسه‌های درست و حسابی انجام بدهیم.

کتابفروشی کتابفروشان، یک اتفاق خوب

این یکی گرچه برای اولین بار امتحان می‌شد اما انصاف بدهید که اتفاق خوبی در سایت فروشگاه مجازی نمایشگاه کتاب تهران بود. کتابفروشان عضو خانه کتاب در این دوره در فروشگاه مجازی حضور داشتند

دارد. در این آمار فروش ریالی، افزایش قیمت کتاب لحاظ نمی‌شود. یعنی آمار فروش ریالی امسال و پارسال در ترازو قرار می‌گیرند و نتیجه میزان موفقیت در فروش، بر همین اساس محاسبه می‌شود. در این مقایسه نه تورم سالانه لحاظ شده، نه تنش‌های ارزی، نه افزایش هزینه‌های تولید، نه هزار عامل دیگر که قیمت کتاب‌ها را در این یک سال به وضعی اسفناک رسانده است. برای اینکه مقایسه‌های در مورد میزان اقبال مردم به نمایشگاه امسال به نسبت سال‌های گذشته داشته باشیم، مقایسه میزان فروش بر اساس تعداد جلد، مقایسه‌ای است که ضریب خطای کمتری دارد.

به امید اینکه در ابتدای ویژه‌نامه نمایشگاه ۱۴۰۳ این خبر خوب را بارها به هم تکرار کنیم که کاغذ خوب و باکیفیت ایرانی به وفور در بازار موجود است

فروش نمایشگاه و یک مسأله مهم!

فروش ریالی نمایشگاه کتاب امسال وضعیت بسیار خوبی داشت، اعداد رشدی حتی دو برابری را به نسبت سال گذشته نشان می‌دادند، اما این آمار فروش گرچه، هم حقیقت دارد، هم خوب است و هم امیدوارکننده اما حقایق دیگری هم در خودش پنهان